

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

17 maiu st. v.

29 maiu st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principala 375 a.

Nr. 20.

ANUL XXVIII.

1892.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.

Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

Adresa de felicitare a Academiei Române

cătră

GEORGE BARITIU

cu ocasiunea aniversării sale de 80 ani

la 12/24 maiu 1892.

Scumpe coleg,

Par dar dela Dumnezeu este a ajunge la vârsta înaintată de *opt-deci de ani*; mai rar înse este să fi parcurs un period atât de lung al traiului omenesc ca fruntaș al națiunii, în muncă neobosită și rodnică.

Cel A-Tot-Puternic Ți-a trimis acea virtute, acea vigoare, care Te-a oțelit, spre a pute trece prin toate furtuțele vieții. Stai astăzi în mijlocul nostru ca un stejar verde, neatins de vijelie, spre bucuria neamului întreg.

Primește dar, scumpe coleg, cu ocasiunea zilei solemne de *două-spre-zece maiu*, în care închei opt decenii, de odată cu felicitările noastre cele mai caldure, expresiunea iubirei și a venerațiunii ce-Ți păstrăm.

Dumnezeu să-Ți dea încă mulți ani, ca să ne mai înveți, precum ne-ai învățat totdeauna, a ne iubi neamul și a lucra pentru mărirea lui!

București, 11/23 maiu 1892.

Președintele Academiei Române

ION GHICA.

Vicepreședinți

I. C. NEGRUZZI.

V. A. URECHIA.

Dr. D. BRANDZA.

Secretarul general

D. STURDZA.

M e m b r i i

P. S. AURELIAN.

GENERAL FALCOIANU.

A. PAPADOPUL-CALIMACHI.

GR. G. TOCILESCU.

G. SION.

EPISCOP MELCHISEDEC.

GR. STEFANESCU.

P. PONI.

G. COBALCESCU.

N. KRETZULESCU.

N. IONESCU.

IOSIF VULCAN.

HARET.

G. CHITIU.

I. CARAGIANI.

V. MANIU.

DR. I. FELIX.

N. QUINTESCU.

Domniei Sale domnului George Barițiu membru al Academiei Române.

Un pedagog îmi dicea odată: — ómeni sdraveni cresc cu siguranță numai din școlari, cari trăesc în fiecare moment în școlă și pentru școlă și nu află în afară de ea nici traiu, nici plăcere, nici fericire.

Consecința logică a acestor cuvinte înțelepte este: — că rostul temeinic al unui popor se aședă numai, când fiecare aparține intereselor și nevoilor poporului în toate momentele vieții, în toate acțiunile și faptele sale, cu trup și suflet, fără esitațiuni și reticențe.

Când un popor a intrat hotărîtor pe această cale solidă, se înrădăcinază în inimă o încredere și o credință în bine, și se naște o conlucrare comună energică, dinaintea căreia cele mai mari dificultăți dispar, pentru a face loc rezultatelor celor mai neașteptate.

Asemene fundament a avut poporul român, când au eșit dintr'ensul bărbați ca George Barițiu, a căroră viață a aparținut în totă întregimea ei națiunii, în tinerete ca și în adânci bătrânețe. Acești bărbați nu au umblat după bogății materiale, ci au revărsat asupra națiunii comori neprețuite de bogății morale. Ei nu au alergat după onoruri trecătoare și după vanitatea puterii, ci s'au muncit și s'au chinuit, ca viitorul poporului să fie asigurat, să fie întărit. Ei nu au căutat măririi pentru densii, ei au nisuit, ca măririle toate să fie a poporului.

De aceea și lucrarea acestor bărbați a fost rodnică peste toate așteptările.

Românii nu pot serbă a opt-decea aniversară a lui George Barițiu, decât cu, un adânc simțiment de grațitudine pentru a Tot Puternicul, care a dăruit națiunii un asemenea bărbat. Fie el pentru noi încă mulți ani ca un stejar verde și mândru, semn al puterii nevestejite!

București, în maiu 1892.

D. STURDZA.

Lui Barițiu.

Betrân e Barițiu? — Cine-o spune,
Să șciti c'acela a minșit.
Betrân! — când el ca prin minune
In ori ce an a 'ntinerit.

*El care țera și-o iubeșce
Cu-atâta foc, cu-atâta dor
Și astăzi încă o serveșce
Și speră, crede 'n viitor.*

*Betrân! — Dar nu, ori cine-o spune,
Sînt numai crușii lui dușmani;
El n'are — nu vedeți că-i june,
Decât de opt ori — de ce ani!*

MATILDA PONI.

Istoria este ochiul diplomatului, școlă eroilor și a spiritelor mari, entuziasmul tinerimei, religiunea bătrânilor, morala Domnitorilor și renașcerea națiunilor.

București, 4 maiu 1892.

NIC. DENSUSIANU.

Gun bărbații sei distinși se onorează națiunea.
Birchiș, maiu 1892.

ALES. MOCSONYI.

Dle Vulcan,

Birchiș, 1/13 maiu 1892.

Me poștești să-ți scriu câteva șiruri, din incidentul aniversării a opt-decea a dascălului nostru politic și național George Barițiu. Nimic mai just și mai potrivit ca intențiunea dtale, d'a serbă această ziua, pentru care serbătoare cu totă plăcerea aduc și eu obolul meu, din totă inima, argumentând și judecând astfel:

Adâncile bătrânețe pururia sînt venerande, ca un dar rar și prețios al Cerului, deosebit atunci, când acest dar este — nu numai pentru individ, ci și pentru omenime.

Talentul, un dar încă mai rar și prețios al Cerului, împărechiat cu știința și străduința, contribue pururia d'a înaintă desvoltarea precum a individului, tot asemenea și a semenilor de prin pregiurul seu; de unde este, că acela pururia a fost, este și va fi respectat de toți cei ce se simt superiori brutului, creați adevă după chipul și asemănarea lui Dđeu.

Care Român deci cu conștiință de sine, nu va venă și respectă pe octogenarul nostru George Barițiu, astăzi când prin talent și continuă labóre, meru contribuind la desvoltarea și înaintarea în cultură a neamului seu, a ajuns a-și serbă a opt-decea aniversare a vieții!

Dđeu bunul să ni-l țină și pentru mai departe în pace și viguros în viața și activitatea sa spornică!

V. BABES.

Sincanul, Miculescui, Maioru, sublimii operari în agrul întelenit al Românilor din Dacia super., acesti redesteptători ai conștiinței naționale amortite, au fost îmbărbătați și susținuți, — în toate lucrările și luptele lor, — de credința cea tare în virtutea elementului românesc. Această credință insufleți și pe următorii lor, între cari venerabilul bătrân George Barițiu, are marele merit de a nu fi desperat nici odată de viitorul națiunii sale. Adese ori, — vorbind noi împreună, despre ale noastre, — cu supărare îmi spunea, cum unii dintre junii nostri, vedënd impregiurările cele grele d'aici . . . pericolul ce amenință de colo . . . începură a-ș pierde credința, adevă deveniră pessimști, atribut mai mult al bătrânețelor. «Eu, — îmi dicea venerab. G. Barițiu — am fost, și chiar la adâncile mele bătrânețe sînt optimist!» Adevă pe româneșce: G. Barițiu a avut și are credință tare, fără de care, fapte mari nu se produc.

Această credință o avură și o au toți bătrânii, cari au lucrat alătura cu G. Barițiu.

Cel mai bătrân între bătrânii luptători, prin esemplul seu, dice tinerii generațiuni, care ne succede «Credință tare» să aveți, cu credință să continuați opera începută, și veți avé fericirea de a vedé realizându-se idealul la care aspiră sufletele colonilor Divului Traian!»

Fubeo vos bene, immo hercle, optime sperare!

ALES. ROMAN.

Fericit omul a cărui inteligență a remas, cu tot sborul timpului, tineră și limpede, și de care se pôte spune: *Intactum feriunt anni.*

ION KALINDERU.

Pe când în Moldova spiritele și condeiele erau încătușate sub regimul cel aspru al censurei, numai redactorului Gazetei de Transilvania, lui George Barițiu, comunicam ceea ce aveam pe inimă ca cetățian și patriot. Iar dela 1848, când ca proscris, m'am dus la Brașov și l'am putut cunoșce în persoană, și până astăzi a ramas între noi aceeaș stimă și dragoste frățescă, care ne-a legat dintru început. Român bun, caracter leal, suflet onest, inimă dulce, patriot neinteresat, devotat causei naționale cu entusiasm nealterat, laborios fără sémén, G. Barițiu pôte servi de model pentru ori cine voeșce să aspire la un nume bun pentru posteritate.

G. SION.

*Marelui Bărbat,**Prea ilustrului Octogenariu,*

Lui Georgiu Barițiu.

Între bărbații miniți de cer, să re'nvie, să-și nalțe
Neamul scu imbrâncit de limbi fără saț, fără cumpêt,
Între primii părtași la nobila muncă de-o viață,
Astăzi c'un glas te numesc pretutindenii români, o Barițiu!
Nu e triumf mai măreț pe pământ ca triumful, ce nașce
Din ale muncii sudori, din luptele multe și grele,
Nu cu-armături de metal, ci cu drelele minții purtate
Pentru moșie și neam și împêrat și lege și nume!
Aste-s a Tale sudori și luptele Tale-s acestea!
Mare și scump și frumos îți e și triumful, o Barițiu!
Căci milône de frați și surori venerându-Te-ți strigă:
Ați, când opt-deci de veri și 'ncunună cu glorie fruntea,
Saltă împreună cu noi și împreună Te bucură, Barițiu!

Scrie, în 5/17 maiu 1892.

V. BUMBAC.

Lui Georgie Barițiu!

Popórele cele mai vechi în miturile lor și-au creat eroi ca idealele puterii bărbătești ale lor și i-au venerat ca pe semiđei!

Popórele mai târđie în tradițiunile și istoriele lor naționale au aflat idealele lor naționale, personificațiunile puterilor eroice séu spirituale — în atari bărbați naționali ai lor.

Toți apar stând într'o luptă nencetată și inverșunată pentru scopurile și destinațiunea poporului lor; toți numai prin lupta uriașă pe terenele lor și-au arătat puterea uriașă; pentru acésta, acei eroi, acei bărbați au devenit asemenea obiect de venerare.

Prin luptă pentru popor s'au innălțat geniile popórelor; lupta spiritelor geniale le-a ajutat în debilitatea lor și acele au făcut, ce mulțimea n'a fost în stare să facă de sine și pentru sine.

***

Atunci, când iobăgia de seculi cu nedreptăți a impretit inima poporului românesc, ca între atâte lovituri de sörte și necasuri nici să mai simțescă; atunci, când iobăgia de seculi lipsită de legile naturei, lipsită de legile dumneđeesci a intunecat spiritul poporului românesc ca să nu-ș cunoscă trecutul și să nu-ș spereze viitorul; atunci, când l'au admirat cu inima și spiritul, — din neamul iobagiului la 1812 s'a născut un geniu național, ca să deștepte pe acest popor, — ca în inima lui să renască simțul național, în sufletul lui speranța de viitor și în spiritul lui, cultura humană.

Acel geniu național s'a pregătit pentru preotfă; s'a făcut profesor, — dar și-a đis: «Ce ție creștinii dintr'o parochiă! Ce ție o mână de prunci necopți!» a simțit trebuința, ca un pópore să asculte invěțăturile și sfaturile lui.

Pentru acésta, la an. 1838 fundă: Gazeta Transilvaniei într'o epocă când românul eră încă iobăgit după lege și impilat după fără-de-lege. Și Gazeta Transilvaniei inspirată de geniu național s'a făcut ca trimbița, ce avea să chame un popor la renviare! Deșteptă-te române! — a sunat glasul ei — căci te așteptă o chiemare pentru sörtea ta!

Și la sunetul cel dulce al trimbiței naționale cei adormiți și-au deschis ochii; și-au întărit inimile cu simțuri naționale; și-au adăpat spiritele cu invěțături și s'a început renviarea națională!

Prin aceste bărbatule român! te-ai făcut un heros spiritual în istoria renvierii nóstre naționale! în acest mod încă în viață ai binemeritat de venerarea poporului românesc!

Și decă venim ați cu toții, ca să-ți documentăm acésta, nu facem decăt o manifestațiune de recunoștință individualității tale precelinte, pentru că în luptele multe și grele ai arătat tărje și statornicie, virtute și caracter și pentru că te-ai luptat pentru noi toți.

12/24 maiu, 1892.

DR. AT. M. MARIENESCU.

Amicului și colegului George Barițiu.

Bêtrăneta fericită este resplata tineretei virtuóse, a traiului cumpenit, a muncii roditoare.

Ai studiat cu ardóre istoria némului românesc, ai urmărit prin mai multe secle dușmania cu care popórele vecine i-au făcut viața amară, ai descris ca martor ocular luptele Românilor din Ardeal din secolul curent. Istoria dtale este una cu istoria Românilor, ca tot poporul român ai suportat și dta cu bărbăție đilele negre, șciind că după ele trebuie să vină đile senine, precum primăvéra luminóasă trebuie să succedă neapêrat pe ierna cea mai aspră. N'ai perdut nici odată încrederea în dta, în neamul dtale, în Dđeul Românilor; să nu pierđi nici astăzi speranța în đilele albe care te mai așteptă.

Să mai trăești mulți ani fericiți, cu cunoșcința împăcată, căci n'ai trăit de giaba!

DR. I. FELIX.

Sunt locuri destinate cultului unor idei, în cari omul insufletit de acestea nu intră decăt descoperit și cu sfielă. Ce să đicem inse de acele locașuri vii, de acei bărbați rari și providențiați, în cari s'au încarnat niște idei salutare neamului lor, și a căror viață intrégă n'a fost decăt un cult necontentit pentru ele, pentru realizarea lor? Înaintea acestora omul recunoscător nu pôte pasi decăt cu iubire, cu respect, cu venerare. Strămoșii noștri numia pe astfel de bărbați Lari familiari, Lari publici, genii tutelari, iar Românul creștin îi numeșce sânti și ângeri păđitori. . . . Georgiu Barițiu a fost și este pentru neamul românesc un geniu tutelar, un ânger păđitor. . . . Iubirea, recunoșcința, respectul și venerarea acestui popor îi este în etern asecurată. — Eu îl admir cu venerațiune.

DR. IOAN G. SBIERA.

George Barițiu.

In noaptea mare nesfârșită
De-odată stele s'au ivit
Și firmamentu 'n resărit
S'a luminat în o clipită.
Lucirea lui a deșteptat
Pe toți din somnul de vecie
Și iute-a început să 'nvie
Un neam de secolii apăsător.

Trezit, românul cu mirare
Privit-a stelele de sus
Și 'ndată s'a pornit, s'a dus
Să vedă bine zarea mare
Ce par că i-a făcut fiori . . .
Și printre stele vede una,
Ce tuturora li-i cununa . . .
Cum e luciferul de țiori.

Și stéua mare cu lumină
Eră un june de român,
Ce-și pórta neamu 'ntreg în sîn
Și cărui neamu 'ntreg se 'nchină.
Luciferul din țiori de ți
George Barițiu se numește,
El printre alții strălucește,
Căci este cel, ce ne trezi.

Cum Moisi cu toiagul scóse
Din stâncă apă la judei:
Și el ne-arată prin condei
Izvorul vieții glorióse;
Și cum acela din pustii
Adus-a tabla legii noué:
George Barițiu scóte noué
Gazeta, scrieri, sute, mîi.

Cetesc românii toți în țeră
Și prind curagiu și se 'ntăresc,
Vedënd că neamul românesc
E neam ce n'are ca să piéră:
«Avem moșie ș-un trecut,
O limbă dulce, mlădiósă,
Puteri de traiu în sânge, óse,
Bărbați cu nume cunoscut.

Dar decă noi voim să fie
Românul neam nemuritor:
S'avem cu toți acelaș dor
De-a tot lucră cu bărbăție!
Să nu mai fim cu frica 'n sîn;
Sub ori ce mari loviri a sorții,
Să steie chiar în fața morții,
Românul fie tot român!»

Sub farmecul scrisorii sale,
S'adună toți în giurul lui;
E capul lor, putere nu-i
Ce l'ar abate 'n veci din cale.
Lipsit, gonit și chiar închis
În mijlocul izbirii crunte,
El ține sus senina-i frunte
Și tot viséză mândru-i vis.

O! vis frumos, ceréscă radă!
Când te-om vedé realizat?!
Dégiaba mulți te-au așteptat . . .
Nici Barițiu n'are să te vedă?
Și el în van a ostenit? . . .
Nu! Munca vieții lui rodește
Și numele-i măreț va crește
Prin secolii mulți necontenit!

IOSIF VULCAN.

Frumósă între cele frumoșe ești țera mea. Darnică a fost Natura cătră tine, și cu tóte cele bune te-a inzeștrator.

Munții tei dintre cei mai falnici; văile tale dintre cele mai resfățate; iar câmpurile tale comóra nesecată de bunurile pământului, fac din tine, țera mea, o grădină între grădinile lumii.

De opt-spre-zece vécuri de când divul Traian indepliní nepétrusele taine ale Provedinței, aședându-ne la Carpați și la Dunăre, s'au întrecut neamurile păgâne și barbare, să ne cotropéscă pământul și să ne desființeze neamul.

Și nu le-a ajutat Dumneđu, căci neamul românesc este dintre aleșii sei și cu înaltă misiune l'a însărcinat pe densusul spre indeplinirea tainelor sale.

S'au întrecut neamurile să ne pėrdă, să ne schimbe legea și limba, și tóte stăruințele lor deșarte au remas, căci după atâte vécuri neamul românesc stejar neatins de vremuri a remas.

Urgia păgánilor și a barbarilor ne-au întărit și mai mult în credința noastră și în iubirea noastră de patrie.

Ne-au răpit neamurile străine din stemele țerei noastre; au despărțit frați de frați; dar românul român a remas și nădejdea lui în dreptatea Celui de Sus s'a întărit mai mult.

Cel care nu ne-a părăsit în vremurile de amară urgie, ne va mângăia odată . . .

Și va veni vremea, dragă țera mea, când toți copíii tei dându-și mână cu mână, vor celebră ziua cea mare a neamului românesc, ziua reinvierii pentru tótă suflarea românéscă.

Și va fi o zi mare ziua aceea, căci se va fi împlinit visul nostru tuturor, visul de a vedé neamul românesc tare și fericit.

Iar sufletele părinților noștri vor tresărí de fericire și din înălțimea cerurilor se vor împărtășí de bucuria neamului românesc.

Și atunci, țera mea, vei fi mai frumoșă și mai încântătoare ca nici odată, căci vei fi îmbrăcată în veșminte de serbătoare.

Dar pentru ca viersul cu care am fost desmierdați în pruncie; pentru ca visul care a delectat tinerețele noastre și cugetarea care ne-a hrănit întréga noastră vieță, să se indeplinescă, tu, țera mea, trebuie să fii tare și puternică, iar copíii tei să se ferescă de ispita celor străini de tine. Căci vrăjmașii stau la pândă, caută să sădescă necredință în sufletele copíilor tei și zizanie în familia ta.

Să fie neadormiți copíii tei, veghierea lor neintreuptă să fie și cu ajutorul Domnului tu vei ajunge, dragă țera mea, ceea ce-ți este scris să fii, Regina Orientului.

P. S. AURELIAN.

București, în 7 maiu 1892.

GEORGE BARIȚIU

in etate de 80 ani.

O excursiune pe Potomae.

(Scrisă anume pentru acest nr. al «Familiei».)

După terminarea Congresului geologic internațional, și în ajunul plecării noastre în marea excursiune geologică d'a curmezișul continentului american, geologii americani și orașul Washington, nu au voit să părăsim capitala lor, fără a ne da încă o dovadă de simpatia și iubirea lor, și au oferit membrilor europeni ai congresului un banchet la Marshall Hall, într'o încântătoare dumbravă pe malul stâng al Potomaeului, la vre o 16 kilometre la S. de Washington.

Imbarcați la Washington pe elegantul vapor Charles Macalester mai toți membrii congresului și un mare număr de domni și dămine din societatea Washingtonului, în tot peste 200 de persoane, am început a descinde Potomaeul, în sunetul muzicii militare a marinei Statelor-Unite; cea mai bună muzică militară a mării republice, pe care autoritățile respective din Washington, au pus-o cu multă grațiositate la dispozițiunea excursioniștilor.

Veselia și cordialitatea cea mai mare a domnit în tot percursul, în mijlocul acestei lumi cosmopolite, în mijlocul acestei intruniri a lumii vechi cu lumea nouă. Trecutul povestind mărețele sale fapte, viitorul desfășurând cutezătoarele sale proiecte. Grupe, grupe de bărbați și femei, discutau: aci, chestiunile cele mai dificile ale geologiei; colca structura geologică a malurilor Potomaeului, dincolo geologii desemnați ca să ne servescă de conducători, în diferitele regiuni ce aveam să străbatem, în marea excursiune, ne esplicau a priori cele ce aveam să vedem; mai dincolo, un îndemănat artist american, tăia, în câteva minute, cu o dibăciă rară, silueta oșpeților, dintr'un petice de hârtie neagră; și eu tot admiram încântătoarele maluri ale Potomaeului, acoperite de o variată și lucuriantă vegetațiune.

Vaporul alunecă liniștit pe undele râului, în sunetul variatelor melodii ale muzicii; orașul Alexandria și forturile Foot și Washington, cu gurele lor de foc, treceau majestose pe dinaintea ochilor noștri. Când deodată, o surprindere neașteptată!... conducătorii americani ai excursiunii, plănuiră un complot, dar un complot plăcut, în contra noastră a românilor*, dedeseră ordin muzicii ca să cânte imnul național român: ochii tuturor acelor cari erau în secretul complotului, erau ațintiți asupra noastră ca să vedă ce impresiune ne va produce, înțelege ori cine că emoțiunea ce am simțit-o nu se poate descrie; ca electriștii, am sărit din grupa unde discutam, și am ascultat cu nesaț și religiozitatea de care, un bun patriot, poate fi capabil la auzul imnului național care îi amintește de patria sa iubită de care se află despărțit printr'un Continent și un Ocean și la 9000 de kilometre departe de densa.

Pentru prima oră țermurile Potomaeului reprezintă ecoul imnului românesc, pentru prima oră undele acestui râu duc în cutele lor umede melodiile imnului nostru național pentru a le isbi de încântătoarele țermuri ale lui Mont Vernon, unde repausază pentru vecie rămășițele marelui general și liberator al Statelor-Unite, rămășițele marelui Washington, ca pentru a-i spune: «Sunt ecoul acelei țeri care, după un secol a luptat, ca și tine, pentru dobândirea independenței sale». Aplausele cari au urmat terminarea imnului românesc, au fost asurzitoare; noi am mulțumit cu căldură colegilor cari au

avut o așa de pervență și măgulitoare atențiune pentru noi și, apropiindu-ne de muzică, am salutat pe șeful său, un italian din Cosenza care ne-a spus că, pentru prima oră muzica sa cântă imnul românesc.

Abia se potoliseră emoțiunile acestei plăcute surprinderi, și de-odată o mișcare generală se produce; iacă Mont Vernon! iacă Mont Vernon! se aude din decimi de pepturi. În adevăr, în programul acestei excursiuni eră și pelerinagiul la Mont Vernon, o încântătoare colină pe malul drept al Potomaeului, la vre-o 15 kilometre la S. de Washington, unde se află casa și mormântul marelui liberator al Americii. Călătoria la Mont Vernon este pentru cetățanii Statelor-Unite, un pelerinagiul sacru, unde nu numai la aniversarea morții lui Washington, dar în tot timpul anului, merg pentru a-i aduce prinosul, omagelor, venerațiunii și respectului lor. Respectul și adorațiunea ce americanii au pentru Washington este ceva care ține de devoțiune, care te mișcă și te umple de admirațiune. Aprópe un secol a trecut dela mórtea lui Washington și cetățanul american este cuprins, ca acum 93 de ani, de acelaș respect, de aceeaș venerațiune care te uimește. De câte ori calcă pe pământul lui Mont Vernon, de câte ori se apropiă de mormântul lui Washington, Americanul se simte transportat.

Ajunși la micul debarcader, care se află la picioarul lui Mont Vernon, ne-am dat jos din vapor, și am început a urcă pe potecile șerpuite ale unei păduri încântătoare; când, de-odată toți se descoper... eram la vre-o 200 de metre de mormântul lui Washington, a cărei grilă de fer se intrezăria printre frunzișul verde al arborilor; muzica cântă imnul funebru și apoi imnul național american; toți erau cufundați într'o meditațiune profundă, o liniște mormentală se făcu în acea mulțime, așa de veselă și așa de glumetă, pân' aci; ai fi dis că sufletul lui Washington îi privește dela grila sa, și ici înmarmuriți la vederea acestui mare geniu, amuțiseră, de tēmă să nu-i turbure liniștea... Așa știu Americanii să venerze pe ómenii lor cei mari...

Toți trecurăm, în cea mai mare liniște și reculegere, pe dinaintea mormântului, acoperit cu ederă și viță de Canada, și continuarăm drumul spre locuința lui Washington, aședată într'o pajiște verde, de unde, pe d'asupra arborilor, se desfășură frumoșa panoramă a Potomaeului cu malurile-i inverđite și cu cursul șerpuitor al undelor sale. După ce un fotograf luă fotografia vizitatorilor, aședați în doué grupe, pe iérba din fața casei lui Washington, vizitarăm interiorul său, unde se păstrează intact tóte camerile, astfel cum au ramas dela mórtea lui, cu mobilile și ustensilele de cari s'a servit Washington și soțfa sa: camerele de culcare, salonul de primire, camera de mâncare, camerele pentru óspeți, biblioteca și în fiecare obiectele și mobilierul timpului: aici vedeai toaleta și pianul soțfei lui Washington, dincolo cuferele, necesarele pentru mâncare, șelele, și diferitele obiecte cu cari Washington s'a servit în timpul resbelului independentei.

În vestibulul casei, pus într'un cadru, se păstrează originalul adresei prin care Washington acceptă propunerea marchisului de La Fayette de a pune în folosul cauzei libertății, serviciile sale de militar, și în care se admiră devotamentul cu care acest bun frances, se supune la tóte obligațiunile, numai să i se acorde favórea de a se luptă alături cu Americanii pentru cauza sacră a independenței, și în care Washington, în fața acestui sincer devotament, decide, în contra regulilor stabilite pentru streini, ca, La Fayette să lupte în rândurile armatei americane cu gradul de general.

* Eram în tot patru: dl profesor Stef. Sihlcenu și eu, cu soțfiile noastre.

Se știe serviciile imense ce La Frayette a adus cauzei independenței Statelor-Unite; dar și Americanii au știut să-și plătescă datoria lor de recunoștință. Statue i s'au ridicat în capitala țării, în Washington, și în alte centre; numele său a fost dat la mai multe orașe; până și știința a voit să-și plătescă tributul său de recunoștință. Geologii americani au immortalizat numele generosului auxiliar al independenței lor, dând numele de La Frayette formation, unui sistem geologic al Erei terțiare, din Statele-Unite.

Un popor care știe să-și venerateze, în așa mod, pe binefăcătorii săi, merită iubirea și respectarea omenirii întregi.

După această pioasă vizită, am descins la debarcader, ne-am suit în vapor și am trecut pe malul stâng la Marsall Hall, unde era pregătit banchetul.

Acastă localitate este întâlnirea de petrecere a locuitorilor orașelor Alexandria și Washington; un serviciu de vapor elegant face regulat curse între aceste orașe. Mont Vernon, Marshall Hall, și alte puncte ale litoralului Potomaeului, ea este o parte din pădurea de pe malul Potomaeului; în care s'a făcut drumuri și alee, și unde se află mai multe clădiri, o mare sală, și mai multe elegante chioscuri pentru jocuri de distracțiune. Banchetul, petrecut în cea mai mare veselie și cordialitate și în sunetul muzicii, s'a terminat prin numeroase toast. După banchet, mulți din membrii congresului s'au

indeletnicit cu tragerea în țintă, cu jocuri de popice și alte jocuri de distracție și apoi ne-am îmbarcat pe același vapor care ne adusese, pentru a ne întorce la Washington.

Eră deja noapte. Acum un alt spectacol! malurile Potomaeului obscure păreau ca niște negre fantome cari ne urmăreau neincetat; din când în când vapor gigante, cu cele 2 și 3 etaje ale lor și iluminate a giorno, treceau, în sus și în jos, și păreau, în mijlocul acelei întunecimi, ca niște giganți bălauri cu mii de ochi sclipitori. În depărtare, pe malul drept, strălucitoare lumini electrice cu reverberațiunea lor alburiă ne indică un oraș, eră Alexandria; în America, nu este oraș său orașel care să nu fie iluminat cu electricitate. Cu cât ne apropiam, cu atât schinteetorele lumini electrice deveniau mai vii și mai strălucitoare.

În fund, în depărtare, o lumină argintă se zărește la orizont, ai fi fiș că luna plină, care voia să resară, trimitea antemergetorele sale raze; eră orașul Washington, capitala libertății și a democrației. Încă puțin și orașul ne apare cu miile sale de globuri electrice; eră 10 și 1/2 ore seară; vaporul trage la mal, debarcăm și cu toții umplem cele vre-o zece vagoane ale tramvaiului electric, care ne transportă pe la locuințele noastre.

Așa se sfârși această încântătoare zi, care ne dedese atâtea emoțiuni și pe care nu o vom uita-o nici odată.

GREGORIU ȘTEFANESCU.

Jubileul George Barițiu.

— La Sibiu în 12/24 maiu a. c. —

Marea serbare jubilară, care s'a ținut marți la 12/24 maiu în Sibiu, în onorea ilustrului nostru George Barițiu, cu ocaziunea aniversării sale de 80 ani, este un eveniment epocal în istoria culturală a neamului românesc, căci ea s'a manifestat cu o putere elementară atât de covârșitoare, încât nu-i găsim părechia în tot trecutul nostru.

Nu mulțimea sgomotoasă și nu pompa ceremonioasă au ridicat ziua acesta la nivelul unei serbări atât de mari, — ci acea expresiune a consimțământului general, care s'a tîlcuit cu atâtea entuziasm prin corporațiuni, delegațiuni, adrese, scrisori și depeșe, din toate părțile locuite de români, începând din Dobrogea și până la Nir, dela Tisa și Dunăre până în munții și văile Bucovinei.

Nu la comandă, nu la cerere s'a dat acesta extraordinar-căldurosă expresiune a opiniei publice, nici n'a fost dirijată de vr'un comitet organizator, — ci ea a izbucnit de odată și de sine din toate cercurile românești, neavând alt stimulente decât nemărginita recunoștință și stimă față de bărbatul carele a pus temelja țării noastre și carele a lucrat mai bine de jumătate de secol pentru deșteptarea și luminarea neamului românesc, totdeauna în fruntea tuturor.

Impulsul serbării, negreșit, s'a dat de către Academia Română, care în ședința din urmă a sesiunii sale felicitase prin graiul secretarului general pe distinsul său membru în ajutorul aniversării lui de 80 ani.

Tot atunci membrii Academiei, intrunindu-se în absența dlui Barițiu, au luat mai multe hotărâri relative la serbarea acestei aniversări, care înseamnă nu s'au putut divulga, fiind menite a face surprindere bine meritatului bărbat.

Una din ele eră, ca la aniversarea nașterii octogenarului nemuritor, în 12/24 maiu, totă Academia să se ducă la Sibiu și să-i prezinteze o adresă de felicitare.

Acăsta înseamnă, durere, nu s'a putut traduce în realitate, căci cei mai mulți din membrii sunt ocupați de funcțiunile ce poartă, iar unii de bătă, astfel la Sibiu s'au prezentat cinci membri, patru din România și unul din Ungaria, nu ca delegațiune, căci Academia n'a ales acăsta, ci — în conformitate cu hotărârea luată — ca ănsaș Academia. Aceștia au fost vicepreședintele V. A. Urechia și membrii P. Poni, Grigoriu Ștefanescu, Gr. G. Tocilescu și Iosif Vulcan.

Serbarea jubilară a început în 12/24 maiu, la orele 10 1/2 dimineața. În cele următoare vom încerca să dăm macar o palidă iconă a celor petrecute.

Înteu s'a prezentat Academia Română prin membrii săi numiți în șirele precedente. Dl vicepreședinte V. A. Urechia a cetit cu voce tremurândă adresa de felicitare a Academiei, scrisă pe pergament, pe care o publicăm în fruntea foii noastre. Și pe când cetia, o emoțiune sublimă cuprinse pe toți, iar prin ușa întredeschisă izbucni plânsul de bucurie al familiei jubilarului.

Dl Barițiu răspunde cam aceste:

«Domnilor colegi,

«Onorea ce-mi face Academia Română, me surprinde, căci ceea ce am făcut eu, nu este numai meritul meu, ci al tuturor confrăților mei, cu cari am luptat alături.

«Pe timpul când am intrat eu în arena publică, nimene nu se putea aștepta la vr'o remunerațiune; singura recunoștință, ce li se da bărbatilor cari susțineau cauza națională, eră câte un parastas după mărtea lor.

«Acum Academia Română vine și-mi face în viață o mare distincțiune, cea mai scumpă și mai importantă, din câte mi s'ar fi putut face și care înăurește apusul zilelor mele.

«Mulțămesc Academiei, pentru acăsta înaltă onoare; ve mulțămesc și dv. scumpi colegi, cari ați venit din depărtari, spre a-mi aduce acăsta solie întineritoare în modesta mea locuință!»

Impresiunea acestor cuvinte reproduce aici — ca toate responsurile sale de mai la vale — după notițe și din memorie, rostite c'un accent tremurând de emoțiune, a fost atât de mare, încât ochii tuturor se umplură de lacrimi. Ênsuş jubilantul, nu mai puțin sguiduit, imbrățișă și sărută pe fiecare din membrii Academiei.

Apoi îi pofti să ocupe loc, și chemându-si membrii prezenți ai familiei, le prezentă pe membrii Academiei, cu care eră și dna Urechia.

*

Apoi veniră trei dame, care îl felicitară în numele reuniunii femeilor române gr. c. din Sibîiu; reuniune înființată pentru înfrumșetarea altarului.

Oratórea, al cărei nume n'am putut să-l aflu, rosti o cuvântare frumoșă, căreia octogenarul nostru i respunse cu adevărată dragoste părinteșcă.

*

Prima deputațiune mai numerosă fu ceea a comitetului Asociațiunii transilvane, la care se alăturaseră și reprezentanții despărțământului Orăștia, sub conducerea vicepreședintelui archimandritul dr. Ilarion Pușcariu.

Prea curioșia Sa îl salută pe Barițiu, ca pe președintele Asociațiunii, carele a fost unul din fundatori și mult timp primul secretar al ei, lucrând mult și cu mare spor în folosul acestei societăți culturale române.

Dl Barițiu a respuns:

«Comitetul Asociațiunii noastre, din care am onórea a face parte din început și pân' acum, este una din acele corporațiuni fericite, în care totdeauna a domnit o armonie perfectă.

«Acésta ne-a dat tărfa să putem îndepliní atâte fapte frumoșe și să putem realisá atâte dorințe și aspirațiuni vechi.

«Conduși de spiritul armoniei toți membrii comitetului, vor puté să urmeze rodnică lor activitate în viitor și cu mai mult spor, căci greutățile cele mai mari sânt învinse.

«Doresc din inimă, ca comitetul Asociațiunii noastre, în perfectă armonie și cu toți membrii din afară, să potă produce națiunii cât de multe ăile de bucurie».

Apoi grăi câteva cuvinte, cu reprezentanții despărțământului Orăștiei, al căror conducător eră dl dr. Avram Tincu.

*

Și acum urmă o scenă din cele mai sublime. Întră comitetul Reuniunii femeilor române din Sibîiu, condusă de vrednica presidentă dna Maria Cosma, în frunte cu dómnele Badila și Moga.

Dna Cosma rosti următoarea cuvântare, care cutrieră toate sufletele și umplu de lacrimi toți ochii:

«Pré stimate domnule!

«A 80-a aniversare a vieței dvóstre plină de o activitate rară și merite neperitóre pe terenul cultural pentru neamul românesc, ofere ocașiune binevenită și membrilor Reuniunii femeilor române din Sibîiu spre a-ș puté manifestá sentimentul plin de recunoșcință și venerațiune nutrit față de dvóstre.

«Intruniți în I adunare generală estraordinară ținută în 10 maiu a. c. v'au ales de membru onorar. Noi membri comitetului avem plăcuta misiune a ve aduce acésta la cunoșcință și a ve rugá, să primiți pe lângă cele mai sincere felicitări din partea membrilor Reuniunii noastre, pentru a cărei prosperare dela înființarea ei a-ți binevoit a conlucrá, și acésta diplomă de membru onorar — în semn de stimă

«Dorim din adâncul inimei, ca ilustrul bărbat, carele stă ađi în fruntea Asociațiunii transilvane pentru lite-

ratura română și cultura poporului român, să trăescă încă la mulți ani în deplină sănătate și fericire cu pré stimata sa familiă, spre bucuria mamelor române, precum și spre bucuria generațiunei viitoare de a cărei creșcere în spirit românesc cu atâta abnegațiune se îngrișce și a întregii Românimi».

Dapă aceste predete jubilantului diploma elegantă într'o ținătoare decorată cu brodarie de aur.

Dl Barițiu luând în mână diploma, începú astfel respunsul seu:

«Prea stimate dómne! Séu mai bine decât-mi dați voia: Scumpele mele copile sufleteșci!

«Între toate distincțiunile, cu care am fost intimpinat în ora acésta, a dvóstre mi-a făcut cea mai mare surprindere... la asta nici odată nu m'am așteptat...

»Dvóstre...»

Aici vocea-i a început a tremurá, voia să mai vorbescă, dar nu mai eră stăpân pe sine, lacrimile îl podidiră și nu mai fu în stare să ăică nici un cuvânt.

Strînse mâna damelor, care s'au retras apoi în mijlocul duioșei generale.

*

Institutul de credit și economii «Albina» din Sibîiu s'a prezentat sub conducerea dlui director esecutiv Parteniu Cosma.

Dsa ăise cam aceste:

«Domnule Barițiu,

«Terenul pe care lucréză institutul «Albina» și acela pe care v'ați ilustrat dv., adeva terenul material și cel literar difer mult. Cu toate aceste ele au o legătură strînsă, încât unul fără de altul nu pot să existe, iar scopul ambelor e acelaș: adeva înaintarea națională.

«De pe terenul nostru, salutăm cu viuă bucurie pe nemuritorul luptător al condeului, urându-ve din inimă să ve puteți bucurá încă mulți ani de stima generală ce ve impresóră».

Dl Barițiu a respuns:

«Institutele noastre de credit și de economii sânt forța noastră, ele ne asiguréză viitorul; iar între aceste «Albina» condusă cu atâta stăruintă și soliditate, este puterea cea mare.

«În adâncile mele bătrânețe, privesc cu mângăere și bucurie cum institutul acesta, cu filiala lui din Brașov și cu celelalte institute ale noastre, ocupă teren cât mai mare, căci ele sânt temelul prosperității noastre în viitor».

«Ve salut în acésta muncă și ve doresc progres și 'n viitor!»

*

Điarıştii prezenți se cređură și ei datori s'aducă omagele lor decanului presei române.

Cel mai în etate dintre ei, Iosif Vulcan, pronunță în fruntea lor aceste cuvinte:

«Măestre,

«Ađi națiunea întrégă serbéză jubileul marelui seu fíu.

«Tóte păturile societății române resimt bucuria, că Dumneđu ni Te-a ținut în vieță până la aceste adânci bătrânețe.

«Dar decât vr'o classă óre-care se crede îndreptățita a se veselí în ăiua acésta; în primul plan trebuie să vinim noi muncitorii presei, cari te-am avut drept dascál literar, care ne-ai învățat limba românescă, și pe care totdeauna cu fală te-am numit: decan al presei române.

«Cu legítima mândrie a bucuriei venim dar să te salutăm și noi, urându-ți ani îndelungi, să ne poți fi încă mult timp model și ideal!»

Dl Barițiu a respuns:

«Fraților,

«Schînteia ce am aprins eu, acum a devenit foc mare, care nu se mai p $\acute{o}$ te stînge.

«La sfârșitul carierei mele, privesc cu mîngăere spre urmașii mei, căci progresul lor îmi inspiră convingerea că n'am lucrat inședar, că ei vor continuă cu succes opera începută de mine și de conșoții mei».

*

Di dr. A. Bunea, secretar mitropolitan din Blaș, dimpreună cu omagele sale, prezentă scris $\acute{o}$ rea de felicitare din partea Esc. Sale părintelui arhiepiscop și mitropolit dr. Ioan Vancea.

Jubilantul primeșce cu mulțăm $\acute{i}$ tă și va responde prin scris $\acute{o}$ rc.

*

Di Ioan Lengeru, avocat din Brașov, in fruntea unei deputațiunii de acolo, roșteșce următ $\acute{o}$ rea cuv $\acute{e}$ ntare:

«Venerabile dle Barițiu!

«Orașul Brașov și ținutul ne-a dat una dintre cele mai onorifice misiuni, să ne prezentăm la dta ca să depunem inaintea domniei Tale omagiile pline de recunoșcință pentru trecutul domniei Tale plin de fapte glorioșe, căci progresul național și cultural la care ai contribuit peste jum $\acute{e}$ tate de v $\acute{e}$ c nu p $\acute{o}$ te fi decăt gloria pentru dta, fală pentru națiunea română.

«B $\acute{e}$ trâni $\acute{i}$ contimpurani ai dtale din Brașov și ținut s $\acute{u}$ nt fericiți, că te-au avut de mentor in intreprinderile lor mulți ani încă nainte de 48, conduc $\acute{e}$ ndu-i la fapte bune, chiar mărețe; s $\acute{u}$ nt plini de mulțămire, că pronia divină a binevoit să protegeze pe unul dintre contimpurani lor a ajunge v $\acute{e}$ rsta de 80 de ani incununat cu cununa de lauri pentru neobosită și spornică muncă in fav $\acute{o}$ rea neamului seu.

«Fiii acestor venerabili b $\acute{e}$ trâni, bărbății de astădi, își aduc aminte cu adâncă mulțăm $\acute{i}$ tă de dascălul lor Barițiu, care i-a instruat și pus la cale să p $\acute{r}$ ic $\acute{e}$ pă, că cele inițiate de b $\acute{e}$ trâni, tinerii au dator $\acute{i}$ a să le continue. O și implinesc ac $\acute{e}$ stă datorie intru gloria dascălului și preamărire $\acute{a}$ neamului românesc. Tineretul de astădi din acele părți, v $\acute{e}$ de $\acute{u}$ nd temelia pusă, așteptă cu neast $\acute{e}$ mper, dar cu cump $\acute{e}$ tare, să intre in moștenirea fondată și cultivată de protopărinții și părinții lor conduși de dv $\acute{o}$ stre ca vechiul dascăl și neobosit propagator al sentimentului și culturei naționale. Cu putere încă nencercată deja acumă dă mână de ajutor a ține cele existente in viuă mișcare spre progres mai inaintat și este gata a luptă pe căile inițiate, dar cu spor adăugit prin progresul general, așă că ce s'a făcut, să nu dea inapoi, nici chiar să stagneze, ci să ia av $\acute{e}$ nt după cum cer necesitățile culturei in genere și ale națiunii n $\acute{o}$ ștre româneșci in specie.

«Dle Barițiu! ori c $\acute{a}$ te cuvinte v'aș spune, fie ele c $\acute{a}$ t de impodobite, intregul sentimentelor de recunoșcință a Brașovenilor și a ținutului Brașovului tot nu vi l'aș put $\acute{e}$ espune: de aceea ve rog, dați-mi voie a vi-l concentra in rugarea c $\acute{a}$ tră dv $\acute{o}$ stre, de a prim $\acute{i}$ drept espresiune esteri $\acute{o}$ ră a acestor sentimente albumul, ce-mi iau voia a vi-l prezentă; am pus in fruntea lui ce avem totdeuna la inimă*, la mijloc basa celor cuprinse in inimă și la urmă pe noi cei ce simțim.

«In fine rugarea c $\acute{a}$ tră cel Atot Puternic, ca să ve dăru $\acute{e}$ scă încă mulți ani cu deplină s $\acute{a}$ netate, spre incuragiarea și m $\acute{a}$ ngăerea n $\acute{o}$ ștră a tuturor. Să tr $\acute{a}$ eșci dle Barițiu!»

* Este portretul lui Barițiu in aquarel facut de d $\acute{o}$ mna Elena dr. Aurel Mureșan de minune bine reușit.

Sf $\acute{e}$ rșind, oratorul predete jubilantului un prea frumos album legat in catifea, cu margini și cu incuet $\acute{o}$ re de aur.

In mijlocul copertei din afară e monogramul «G. B.» — iar pe pagina primă a albumului se află portretul bine nimerit al dlui George Barițiu; urm $\acute{e}$ ză apoi o adresă de felicitare, iar paginile următ $\acute{o}$ re conțin subsc $\acute{r}$ ierile brașovenilor și acelor din impregiurime.

Respunsul dlui Barițiu:

«Fraților brașoveni,

«Ve mulțămesc din tot sufletul pentru ac $\acute{e}$ stă on $\acute{o}$ re ce-mi faceți; ea îmi rev $\acute{o}$ că in memorie vi $\acute{e}$ ta mea petrecută la Brașov; vi $\acute{e}$ ta plină de lupte, dar de amintiri scumpe și neuitate.

«De și mutat de acolo, legături eterne me l $\acute{e}$ gă de Brașov, c $\acute{a}$ ci acolo am petrecut anii cei mai fericiți ai vi $\acute{e}$ ții, acolo am morm $\acute{e}$ ntul soției mele și a patru copii ai mei.

«Spuneți, ve rog, fraților și amicilor dela Brașov, că cu spiritul pururia s $\acute{u}$ nt intre ei, că n'am incetat și nu voi incetă nici odată a-i iubi!»

*

Di protopresbiter Ioan Ilanea, director al institutului pedagogico-clerical, conduse deputațiunea corpului profesoral dela institutul acesta, salutând pe jubilant cu cunoscutul seu talent oratoric.

Di Barițiu li-a respuns:

«Reverendissime domnule protopresbiter și prea stimați domni!

«Dv $\acute{o}$ stre stați in fruntea unui institut, de care avem necesitate ca de p $\acute{a}$ nea de t $\acute{o$ te d $\acute{i}$ lele.

«Preoțimea și inv $\acute{e}$ țatorimea au fost m $\acute{a}$ ntu $\acute{i}$ nța n $\acute{o}$ ștră in trecut; ei au să fie temelia n $\acute{o}$ ștră și in viitor.

«Dumne $\acute{d}$ eu să ve dea putere a indeplin $\acute{i}$ sublima misiune ce aveți, c $\acute{a}$ ci s $\acute{u}$ nteți cei mai de frunte colaboratori la asigurarea esistenței naționale».

*

Și iarăș urmă o scenă mișcăt $\acute{o}$ re. Se prezentă șc $\acute{o}$ la civilă de fete cu internat a Asociațiunii transilvane.

Deputațiunea se compunea, in frunte cu dl director dr. I. Crișan, din direct $\acute{o}$ rea dș $\acute{o}$ ra Elena Petrașcu cu intregul corp didactic, din patru eleve mai mari și doue mititele.

Di Crișan roști următ $\acute{o}$ rea cuv $\acute{e}$ ntare:

«Ilustre domnule Barițiu! Venerabile părinte!

«Din șirul celor ce cu adev $\acute{e}$ rată iubire, stimă și incredere se apropie a te felicită de insemnata d $\acute{i}$ de ađi, nu puteam lips $\acute{i}$ mai ales noi, membrii corpului didactic dela șc $\acute{o}$ la civilă de fete cu internat: nu, p $\acute{e}$ ntră c $\acute{a}$ dta ești unul dintre aceia, cari au muncit la intemeerea «Asociațiunii transilvane», care a creat și sustine șc $\acute{o}$ la n $\acute{o}$ ștră; nu, pentru că in trecutul dtale se oglind $\acute{e}$ ză in mod invederat fazele, prin care a trecut «Asociațiunea» p $\acute{a}$ nă a ajuns la acel grad de intărire și consolidare, care i-a făcut posibilă intemeerea șc $\acute{o$ lei n $\acute{o}$ ștre; nu, pentru că dta ai fost unul dintre cei mai sinceri aderenți și propagatori ai ideei de a se inființă din avutul Asociațiunii un institut pentru creșcerea femeicii române; nu, mai ales și pentru cuv $\acute{e}$ ntul, că dta ești acela, care in calitate de delegat ești cu neadormită priveghiare, și urmăreșci cu cel mai viu interes s $\acute{o}$ rtea șc $\acute{o$ lei n $\acute{o}$ ștre, inlesnindu-ne in mod deosebit sarcina. D $\acute{d}$ eu să te țină încă la mulți ani, ca să veđi tot mai bine realis $\acute{a}$ ndu-se rezultatele, pe cari cu drept le aștepti dela șc $\acute{o}$ la n $\acute{o}$ ștră. Nu puteau lips $\acute{i}$ din șirul gratulanților nici tinerele mlădițe, elevele șc $\acute{o$ lei. Cu fi $\acute{e}$ scă pietate vin și ele să te felicite, in semn

de nețermurită mulțumită, cu care îți datoresc, pentru neprețuitele sfaturi și învățături ce dilnic le dai, asigurându-te, că acelea pe pământ roditor au cădut și vor căde. Și un mic dar îți presentă ele, un modest lucru de mână, pe care te rog a-l primi cu aceeaș părintească iubire, de care pătrunse sînt tóte povețele ce le dai . . . »

După terminarea acestei vorbiri, cele doué eleve mici înaintară spre octogenarul jubilent, par că s'apropiá primăvéra de tómnă, și i predeterá lucrurile de mână ce alevele școléi de fete pregătíră drept suveniré pentru acésta și mare și neuitată.

Cadourile erau un covor de părete pentru pat, decorat cu o lucrare de mână fórté artificiosă și o ținătoare de hârtii, asemenea infrumșetată cu lucru de mână. Améndoué niște obiecte fórté alese și gătite cu gust.

Dl Barițiu primí cu mâni tremurânde de bucurie cadourile oferite, apoi dișe:

«Inființarea școléi nóstre de fete cu internat a fost suprema nóstră datorie.

«Ca să ne asigurăm existența națională, trebuiá să luăm în grigea nóstră cultivarea secșului femeiesc.

«Făcénd acésta, acum putem dișe, că viitorul nostru este asigurat».

Și după aceste strînse mână cu toți membrii corpului didactic și vorbí câteva cuvinte cu elevele, ca un părinte blând și iubitor.

Dl dr. D. P. Barcian conduse deputațiunea membrilor din comitetul reuniunii învățătorilor din protopresbiteratul Sibíu.

Respunsul dat acéstei deputațiuni a fost deosebit călduros ș-a electrisat pe toți.

Dl Barițiu a diș:

«Ve mulțămesc, că ați venit să me felicitați și dvóstre, căci învățătorii sînt aceia la cari totdeuna am gândit cu căldura inimei mele.

«Ca să ajung ceea ce-mi doriți, realizarea visului meu, nu sper; noi bătrânii, murim inse cu credința, că Dumneșeul părinților nu va părăși nici odată națiunea română și o va conduce la limanul fericirii».

Dl I. Russu Șirianul, redactor la diarul «Tribuna», in numele mai multor tineri subșriși, a cetit următórea adresă de felicitare:

«Preavenerate și mult iubite Domn!

«A trăi mult, este un dar ceresc, o fericire. A îmbétráni inse lucrând pentru patrie și națiune, este un merit.

«In tóte vremurile bătrânețele au fost venerate. Și este cea mai mare virtute a popórelor să păstreze recunoștință fiilor lor distinși, plini de merite.

«Dând espresiune sentimentelor nóstre de venerațiune, ađi când impliniți opt-deci de ani, indeplinim nu numai o datorință, dar ne inclinăm in fața meritelor, aducem prinosul nostru de dragoste și stimă cătră bărbatul, a cărui inimă a bătut totdeuna pentru popor. Ne facem apoi o plăcere și mângăere, puténd să ne folosim de acest privilegiu, să Ve dorim sănătate lungă, ca să ne putem bucurá mult timp încá de căldura inimii dvóstre, ce intotdeuna a bătut pentru scumpa nóstră națiune.

«Sibíu, 12/24 maiu 1892».

Respunsul a accentuat, că viitorul este al tinerimei și că vedénd zelul tinerimei, este sigur de viitor.

Urmá deputațiunea societății de lectură «Andrei Șaguna» a studenților de teologie și pedagogie.

«Societatea Andrei Șaguna, a diș dl Barițiu in respunsul seu, este unul din modelurile de societăți de lectură ale tinerimei nóstre.

«Urmați și 'n viitor pe calea apucată și veți bine-merită de tótă națiunea!»

Protosincelul Nicanor Frateș, scusând pe Esc. Sa părintele arhiepiscop și mitropolit Miron Romanul, că din cauza indispoșiunii sale nu póte vini in persónă, presintă din partea aceluia un bilet de felicitare.

«Esc. Sa la mine? — a respuns jubilentul. — Cum să me fiu putut așteptá la asta? Me voi duce cu și mi-oi face datoria».

Urmară mai mulți indiviđi singuratici, intre cari dnii Brote, Nicolae Cristea și căpitanul Petrașcu.

In sfărșit se presintă un țéran din Boița, Close, carele urá in numele poporului, ca dl Barițiu să póta conduce încá mulți ani «naia națiunii» și se servi in cuvéntarea sa de niște termini atât de aleși, încat mai cu sémá academicianii din România au fost fórté plăcut surprinși de atáta inteligență a unui țéran.

Și cu acésta șirul felicitárilor s'a incheiat, la 1 și 1/2. In tot timpul acesta au sosit depeșe și adrese, dintre cari cea din Năséud, scrisă cu multă artă, s'a și cetit intre aplausele celor presentí.

Iubilantul, care la început párea slab și avea vocea vibrantă, sub impresiunea atátor manifestațiuni de simpatie, se întári din ce in ce mai mult, ochii stráluciau de foc și vocea-i devini sonoră și spiritul tot mai schinteietor . . .

Banchetul.

Séra la 7 ore tot publicul românesc se intruni in sala de jos dela «Novara», spre a serbá și printr'un banchet festiv acésta și mare.

Mesele arangiate in forma de «U» la timpul ficsat au fost cuprinse de un public fórté distins, prin care se aflau și câteva dame.

In fruntea mesei ocupá loc ilustrul jubilent, avénd la drépta lui pe dna Urechia, iar de-a stánga pe vicepreședintele Academiei dl V. A. Urechia; vis-a-vis ședea vicepreședintele Asociațiunii archimandritul dr. Ilarion Pușcariu; ceialalți membri presentí ai Academiei erau împărțiți toți sus la drépta, intre dame.

Printre bărbații mai de frunte s'au vedú dnii protopopi Hanea, I. V. Russu, Zacharia Boiu, Papiu, Tr. Mețianu, dr. I. Crișan, directorul «Albinei» Parteniu Cosma, profesorii Gherman, dr. Vas. Hosszu, dr. V. Bologa, Smigelsky, Bonfiniu, Popovici, Barcian, Cunțan, protosincelul Nicanor Frateș, secretarul dr. A. Bunea, advocații Ioan Lengeru, dr. Octavian Russu, Fr. Hossu Longin, Ioan Popa, funcționarii de bancă dr. Cornel Diacovici, P. Broștean, inginerul Onoriu Tilea, mulți preoți și învățători și alții din classa inteligentă, precum și un numer mare de tineri . . .

Sala erá decorată frumoș cu flori și verdéță, iar musica militară cántá cele mai alese piese naționale și străine.

Animatiya erá generală, toastele purtate au atins un nivel innalt, încat cele mai multe oferiau o adevérată plăcere ascultătorilor entusiasmați. Entusiasmul acesta ajunsé culmea, când s'au cetit depeșele al căror numer s'a urcat *peste doué sute*, un eveniment ne mai pomenit in adunările nóstre de pân' acuma.

Iată pentru curiozitate și charta banchetului:

G. B.

Menu.

Bouillon

Sandre en aspic

Filet de boeuf à la broche

Poulets farcis — Salade de laitues
et de concombres

Tourtes — Fromage — Frouits

Glace — Café

Bière — Vins — Champagne

24. Maiu. 1892.

*

Ar fi interesant a reproduce, macar in estras, și toasturile, căci mai multe din ele au atins și divulgat niște idei de mare însemnătate istorico-culturală, iar al doile toast al dlui Gr. Tocilescu a fost o adevărată conferență literară, pe care putea s'o țină chiar și la Ateneul din București. Dar in asemenea momente și raportorul își uită creionul pe măsă, căci mâinile lui sînt ocupate cu aplaudare. Nu putem dar decât să dăm niște schițe, remase 'n memorie după o noapte atât de frumoasă.

Primul toast a fost pronunțat de ênsuș jubilantul, pentru Maj. Sa monarcul, care a dat voie să se potă înființă Asociațiunea transilvană pentru cultura și literatura poporului român, arangiatorea acestei festivități.

Apoi a vorbit archimandritul dr. Ilarion Pușcariu și in calitate de vicepreședinte al Asociațiunii a închinat in sănătatea dlui George Barițiu, președintele Asociațiunii, carele in ziua de astăzi a implinit anul al 80-le al vieții sale. Un vifor de aclamațiuni și de aplause au acoperit urările tîlcuite cu multă căldură de părintele archimandrit, după care totă mēsa, dame și bărbați, a făcut un adevărat peregrinagiu la eroul țilei spre a-l felicita și in particular prin ciocnirea unui păhar de șampanie.

Al treile orator a fost vice-președintele Academiei Române, dl V. A. Urechia, care cu obicnuitul seu spirit eloquent a vorbit despre munții mari și dealurile mici, terminând cu urarea muntelui mare, pe care nu trebuie să-l mai numim.

Dl avocat Ioan Lengeru a țis un toast de avēnt oratoric innalt despre însemnătatea Academiei Române și a salutut cu entusiasm bine simțit pe membrii prezenți aici.

Iosif Vulcan a recitat oda sa pe care o publicăm in nr. acesta.

Apoi a luat cuvēntul dl Gr. G. Tocilescu și printr'un discurs care a fermecat tōte spiritele, a dēsvoltat însemnătatea acestei țile in istoria nōstră culturală și a urat ani mulți bărbatului, care a făcut ziua acēsta atât de memorabilă.

*

Atunci s'au auđit din tōte părțile «să se cetēscă depeșele!»

Un tiner, care să me ierte, că i-am uitat numele, a ridicat un braț de hârtii și a spus, că aceste sînt numai o parte din depeșele sosite.

Apoi a raportat, că cu totul ausosit 17 adrese, a căror cetire ar ținē cel puțin o oră; a spus dar numai, că de unde au vinit... Dar cine să fi putut însemnă așa iute atâte numiri!...

Urmă cetirea depeșelor. Iată cine le-a trimis:

Comitetul Ligei din Berlad, tinerimea română din Anvers, secția din Craiova a Ligei, secția din Drăgă-

șani a Ligei, P. S. Aurelian membru al Academiei Române București, ep. Nicolae Popea Caransebeș, ep. Ioan Mețianu Arad, dr. Vasiliu Lucaciu Siseșci, redacțiunea Voinței Naționale București, Societatea România Jună a tinerimei române din Viena, studenții universitari din București, clerul și poporul român gr. c. din protopopiatul Beins, inteligența română din Vașcău, Societatea Concordia din Cernăuți, inteligența română din Mediaș, românii din țera Hațegului, redacțiunea «Luminatorului» din Timișoara și in numele comitetului național din comitatul Timișorii, familia Popovici din Hațeg, Nicolae Kretzulescu ministru resident al României la Paris și membru al Academiei Române București, generalul Pencovici Galați, Ioan cav. de Pușcariu Bran, Eracliu Porumbescu Bucovina, românii din Lugos, inteligența română din Alba-Iulia, reuniunea femeilor române din comitatul Hunedorii, inteligența română din Bocșa-montană, teologii români din Budapeșta, inteligența română din Turda și impregiurime, casina română din Beins, locuitorii din Predeal, românii din munții apuseni, corpul didactic din Slatina, locuitorii comunei Blaș, Eugen Brote din Viena și in numele consoților sei de principiu, românii din Orăștie și impregiurime, profesorii din Blaș, moții din giurul Arieșului, corpul didactic al universității din Iași prin rectorul Culian, adv. Alessiu Pop din Cluș, reuniunea femeilor române din Mediaș și impregiurime, românii din Tulcea in Dobrogea, Romulus Maghier din Craiova, protopopul Manegut și soții din Mureș-Oșorheiu, clerul și poporul român din Nir comitatul Sabolci, societatea pentru șciință și cultură Iași, frații Ciurcu Viena, Silași și soții Bistrița, inteligența română din Arad, Matilda Poni Iași.

*

Aici a cerut cuvēntul dl Ioan Lengeru și a ridicat cu entusiasm pocalul in sănătatea poetei române Matilda Poni, fiind secundat din tōte părțile de aclamațiuni căldurose.

Și atunci iarăș au inceput toasturile:

Dl Onoriu Tilea a ținut un discurs mai lung și cuprindētor, vorbind din trecutul românilor și închină pentru pionerii viitorului, reprezentați aici prin membrii Academiei.

Dl V. A. Urechia pentru familia dlui Barițiu; dl Zacharia Boiu pentru femei; dl Gherman, in numele corpurilor didactice din Blaș; dl Ioan Hanea pentru jubiland; dl dr. Vas. Hossu, in numele presei române, asemenea pentru dl Barițiu; dl Gr. G. Tocilescu, pentru dna Maria Cosma, care in ziua de astăzi a reprezentat cu atâta demnitate misiunea femeii române; dl I. Popa, redactorul «Calicului» a ținut un toast glumeț in sănătatea octogenarului, spunēnd că decă ar vrē să-i înșire tōte meritele, atunci și toastul lui va trebui să țină 80 de ani.

*

Apoi se continuă cetirea depeșelor și anume dela:

Reuniunea invēțătorilor români din despărțēmēntul X Brașov, funcționarii căilor ferate române Galați, redacțiunea «Vulturului» Oradea-mare, Gazeta Transilvaniei Brașov, centrala Ligei București, Patriciu și alții București, br. Nicolae Hurmuzachi Bucovina, Societatea pentru cultura și literatura poporului român in Bucovina, despărțēmēntul Bistrița al Asociațiunii transilvane, românii din Deva și din impregiurime, despărțēmēntul din Deva al Asociațiunii transilvane, dr. Aurel Mureșian, Societatea presei București, românii din țera Oltului, comuna Seliște, românii din Orăștie și impregiurime, dr. Ioan Hosan Gräfenberg, inteligența română din Cluș,

*

George Iuga din München, inteligența română din Arad prin Goldiș și alții, Selagiul Silvaniei prin George Pop din Băsești, despărțământul I Brașov al Asociațiunii transilvane, românii din Sas-Sebeș și impregiurime, locuitorii din Bran, protopopol Moldovan Mediaș, mai mulți din Reghinul săsesc.

Aici iarăș s'a intrerupt cetirea, continuându-se toastele:

Dnii Iuon Lengeru, Onoriu Tilea, Iosif Vulcan, dr. Frâncu și alții luară pe rând cuvântul.

Dl Gr. G. Tocilescu a ținut un discurs briliant despre procesul de cristalizațiune al neamului românesc, fiind adeseori intrerupt de aplause entusiastice.

A fost o plăcută surprindere toastul dnei Maria Cosma.

Dsa a ținut cam aceste:

«Nu aste us, ca la asemenea ocațiuni și femeile să dăcă toast.

«Dar când asistăm la o serbare atât de strălucită și atât de însemnată în istoria culturii noastre, putem ore noi femeile române să rămânem reci și să nu vinim cu tributul stimei și devotamentului nostru pentru bărbatul care a lucrat o viață întreagă pentru înaintarea neamului românesc?

«Redic dar pocalul meu în numele reuniunii femeilor române din Sibiu, întru sănătatea ilustrului nostru bărbat dl George Barițiu.»

După alinarea aplauselor s'a cetit următoarele depeșe dela:

Românii Carpatini din Brăila, românii din Șimleul Silvaniei, Tipograf, Tufelică din București, Pruncu și alții din Brăila, inteligența română din Oradea-mare în frunte cu dnii prepos. Kóváry și vicar Beleş, Gazeta Bucovinei Cernăuți, tinerimea română din Oradea-mare, inteligența română din Bistrița, societatea Petru Maior a tinerimei române din Budapesta, tinerimea română universitară din Cluș, poporul comunei Zernești, teologii din Blaș, societatea Concordia din Blaș.

Cetirea telegramelor (140) ținū aprópe o oră și mai erau încă *șapte-deci*, sosite în cursul banchetului.

Nu mai eră chip a le pute ceti, căci și timpul înaintase; unii, în frunte cu octogenarul jubilar, începură a se depărta, — deci numai locul provenienței lor se anunță.

Se înțelege, că textul telegramelor a fost întimpat fiecare cu căldură, după cum eră scris și conform persoanei dela care viniă.

La 11 $\frac{1}{2}$ jubilarul și familia sa se depărta, dimpreună ca câțiva din óșpeții mai bătrâni, dar veselía nu încetă.

Musica militară cu frumoșele sale melodii însufleți și mai mult spiritele.

Dl P. Poni se sculă și după declarațiunea sa, pronunță primul toast în viața sa.

Iar dl Z. Boiu a propus, între aplausele publicului, ca de acuma înainte românii totdeauna să se intrunescă la Sibiu în 12/24 maiu, spre a serbătorii împreună progresul cultural ce facem.

Festivitatea s'a încheiat la 2 după miezul nopții... Toți s'au depărta încântați... Comitetul arangiator, compus din dnii dr. Octavian Russu, dr. Cornel Diaco-

novici și D. Stefan merită cea mai sinceră recunoștință și laudă.

Si cu acesta serbările s'au încheiat...

Totul a decurs cu o demnitate care face onóre națiunii române.

Ilustrul jubilar póte fi mulțumit, căci a vădūt că întreaga națiune cu un glas i aduce tributul devotamentului seu întru recunoștința și afirmarea meritelor sale neperitóre.

Dar și națiunea póte fi mulțumită, căci nunumai ș-a făcut datoría față de un mare fiu al seu: dar totodată a avut ocașiunea a se afirmă ca un element de cultură, care privește cu mândrie 'n viitor.

«Familia» revistă literară, a cređut, că are datoría nunumai față de bărbatul serbătorit, dar și față de sine și de publicul seu cetitor, să dedice întreg numărul acesta serbării jubilar, ca să vedă tóte generațiunile, presente și viitóre, cum au serbat românii aniversarea de 80 ani a bărbatului, care ș-a jertfit tótă viața pentru națiunea sa și care n'a lucrat înședar, căci

... Munca vieții lui rodește,
Și numele-i măreț va crește
Prin secolii mulți neconținți!

La încheierea foii primirăm următoarele șire:

Tot românul, care întreaga sa viață și-o sacrifică pentru deșteptarea, prosperarea și înflorirea națiunii sale, merită cea mai mare simă, recunoștință și mulțumită din partea conaționalilor sei.

S. FL. MARIAN.

După ce am pus fôia sub pressă, mai primirăm o frumoșă odă dela dl D. C. Ollanescu, noul membru corespondent al Academiei Române și actual ministru reșident al României la Athena. Ne mai putendu-o publică acuma, i vom face loc cu plăcere în nr. viitor.

Călinđarul șeptemănei.

Diua șept.	Călinđarul vechiu	Călinđ. nou	Sórele
Dumin. SS.	Parinti, Ev. dela Ioan c. 17, gl. 6, inv. 10.	res.	ap.
Duminecă	17 St. Ap. Andronic.	29 Maximilian.	4 9 7 45
Luni	18 Mart. Teodot.	30 Ferdinand.	4 8 7 47
Mărți	19 S. Mart. Patrichie.	31 Petronela.	4 7 7 48
Mercuri	20 Mart. Talale.	1 Iuni Grat.	4 7 7 48
Joi	21 † Const. și Elena.	2 Erasmu.	4 7 7 49
Vineri	22 Cuv. Vasilisc.	3 Clotildis.	4 6 7 50
Sâmbătă	23 Par. Mihail.	4 Qurinius.	4 5 7 51

Đilele aceste va eși de sub tipar în editura «Familiei»

portretul dlui George Barițiu.

Prețul unui esemplar 30 cr. Pe poștă nu se trimite mai puține de 10 esemplare.

Cliseul, cu care ilustrarăm nr. acesta, nesosindu-ne la timp, nr. acesta a întârziat doue đile.